

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2018/209

od 8. veljače 2018.

o odobravanju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2018) 624)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora ⁽¹⁾, a posebno njezin stavak 2. treći podstavak Priloga III.,

budući da:

- (1) Direktivom 91/676/EEZ utvrđuju se pravila o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora. Ako je količina gnojiva koju država članica namjerava godišnje dopustiti po hektaru drugačija od one navedene u prvoj rečenici drugog podstavka stavka 2. Priloga III. toj direktivi, tom se količinom ne smije dovesti u pitanje ostvarivanje ciljeva iz članka 1. Direktive 91/676/EEZ i ona se mora opravdati na temelju nepristranih kriterija, kao što su dugotrajno razdoblje rasta i usjevi s visokim stupnjem potrošnje dušika.
- (2) Komisija je 22. listopada 2007. donijela Odluku 2007/697/EZ ⁽²⁾ o odobrenju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom 91/676/EEZ u svrhu dopuštanja, pod određenim uvjetima, primjene stajskog gnojiva do granične vrijednosti od 250 kg dušika po hektaru godišnje na poljoprivrednim gospodarstvima s najmanje 80 % travnjaka, u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden *uredbama Europskih zajednica (o dobrim poljoprivrednim praksama za zaštitu voda) iz 2006. (Zakonski instrument br. 378 iz 2006.)*.
- (3) Komisija je 24. veljače 2011. donijela Odluku 2011/127/EU ⁽³⁾, kojom je izmijenjena Odluka 2007/697/EZ, a odstupanje produljeno do 31. prosinca 2013., u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden *uredbama Europskih zajednica (o dobrim poljoprivrednim praksama za zaštitu voda) iz 2010. (Zakonski instrument br. 610 iz 2010.)*.
- (4) Komisija je 27. veljače 2014. donijela Odluku 2014/112/EU ⁽⁴⁾ o odobrenju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom 91/676/EEZ u svrhu dopuštanja, pod određenim uvjetima, primjene stajskog gnojiva do granične vrijednosti od 250 kg dušika po hektaru godišnje na poljoprivrednim gospodarstvima s najmanje 80 % travnjaka, u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden *uredbama Europskih zajednica (o dobrim poljoprivrednim praksama za zaštitu voda) iz 2014. (Zakonski instrument br. 31 iz 2014.)*. Odluka 2014/112/EU prestala je važiti 31. prosinca 2017.
- (5) Odstupanje odobreno Odlukom 2014/112/EU odnosilo se 2016. na 6 802 poljoprivredna gospodarstva, što je približno 5,4 % ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava s pašnim životinjama, 20,2 % ukupnog broja grla stoke i 9,3 % ukupne neto poljoprivredne površine u Irskoj.

⁽¹⁾ SL L 375, 31.12.1991., str. 1.

⁽²⁾ Odluka Komisije 2007/697/EZ od 22. listopada 2007. o odobravanju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 284, 30.10.2007., str. 27.).

⁽³⁾ Odluka Komisije 2011/127/EU od 24. veljače 2011. o izmjeni Odluke 2007/697/EZ o odobravanju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 51, 25.2.2011., str. 19.).

⁽⁴⁾ Provedbena odluka Komisije 2014/112/EU od 27. veljače 2014. o odobravanju odstupanja koje je zatražila Irska u skladu s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 61, 1.3.2014., str. 7.).

- (6) Irska je 7. ožujka 2017. Komisiji podnijela zahtjev za produljenje odstupanja na temelju stavka 2. trećeg podstavka Priloga III Direktivi 91/676/EEZ.
- (7) Irska u skladu s člankom 3. stavkom 5. Direktive 91/676/EEZ provodi program djelovanja na čitavom državnom području.
- (8) Podaci koje je dostavila Irska u kontekstu obveze izvješćivanja koje se zahtijeva člankom 10. Direktive 91/676/EEZ pokazuju da je, za razdoblje 2012. – 2015., kvaliteta voda uglavnom dobra. U svim postajama za praćenje u Irskoj srednja vrijednost koncentracije nitrata u podzemnim vodama bila je niža od 50 mg/l, a u 87 % postaja niža od 25 mg/l. U svim postajama za praćenje u Irskoj srednja vrijednost koncentracije nitrata u površinskim vodama bila je niža od 40 mg/l, a u 99,5 % postaja niža od 25 mg/l.
- (9) Broj grla stoke u Irskoj posljednjih se godina povećao. Brojevi grla stoke, svinja i ovaca povećali su se za 3,8 %, 3,7 %, odnosno 5,1 % od razdoblja 2008. – 2011. do razdoblja 2012. – 2015., što predstavlja zaokret u odnosu na njihov pad u prethodnom razdoblju izvješćivanja. Prosječna količina oslobođenog dušika iz stajskoga gnojiva u razdoblju 2012. – 2015. iznosila je 104 kg/ha, što je sličan iznos kao u razdoblju 2008. – 2011. Prosječna količina oslobođenog fosfora u razdoblju 2012. – 2015. iznosila je 15 kg/ha, što je također sličan iznos kao u razdoblju 2008. – 2011. Prosječna potrošnja dušičnoga kemijskoga gnojiva u razdoblju 2012. – 2015. povećala se za 5 % u odnosu na razdoblje 2008. – 2011. Prosječna potrošnja fosfornoga kemijskoga gnojiva u razdoblju 2012. – 2015. povećala se za 32,7 % u odnosu na razdoblje 2008. – 2011. Međutim, prosječna potrošnja fosfornoga kemijskoga gnojiva u razdoblju 2012. – 2015. svejedno je bila za 9,5 % niža u odnosu na prosječnu potrošnju tog gnojiva u razdoblju 2004. – 2008. ⁽¹⁾.
- (10) U Irskoj je 92 % poljoprivrednih zemljišta namijenjeno za travnjake. Na poljoprivrednim gospodarstvima s travnjacima 50 % poljoprivrednih površina obrađuje se ekstenzivno, zbog čega imaju nizak prinos i nizak unos gnojiva, 21 % obrađuje se u okviru poljoprivredno-okolišnih programa, a samo 9,3 % obrađuje se intenzivno. Na 8 % poljoprivrednih površina uzgajaju se poljoprivredne kulture. Prosječna potrošnja kemijskih gnojiva na travnjacima iznosi 80 kg/ha dušika i 8 kg/ha fosfora ⁽¹⁾.
- (11) Za klimu u Irskoj tipične su ravnomjerno raspoređene padaline tijekom godine i relativno uzak godišnji raspon temperatura, zbog čega je ona pogodna za duga razdoblja rasta trave koja na jugozapadu traju 330 dana godišnje, a na sjeveroistoku 250 dana godišnje ⁽²⁾.
- (12) Nakon razmatranja zahtjeva Irske u skladu sa stavkom 2. trećim podstavkom Priloga III. Direktivi 91/676/EEZ te s obzirom na irski program djelovanja i iskustvo stečeno odstupanjem propisanim odlukama 2007/697/EZ i 2014/112/EU, Komisija smatra da količina gnojiva koju je predložila Irska, koje odgovara iznosu od 250 kg dušika po hektaru godišnje, neće dovesti u pitanje ostvarivanje ciljeva iz Direktive 91/676/EEZ ako budu ispunjeni određeni strogi individualni uvjeti koji bi se trebali primjenjivati na poljoprivrednike obuhvaćene odobrenjem.
- (13) Iz popratnih informacija koje je iznijela Irska vidi se da je predložena količina od 250 kg dušika po hektaru godišnje na poljoprivrednim gospodarstvima s najmanje 80 % travnjaka opravdana na temelju nepristranih kriterija, poput dugotrajnog razdoblja rasta i velikog prinosa trave s visokim stupnjem potrošnje dušika.
- (14) Odluka 2014/112/EU prestat će važiti 31. prosinca 2017. Kako bi se osiguralo da poljoprivrednici na koje se ona odnosi i dalje imaju koristi od odstupanja, primjereno je donijeti ovu Odluku.
- (15) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora za nitratre osnovanog u skladu s člankom 9. Direktive 91/676/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odstupanje

Odstupanje koje je dopisom od 7. ožujka 2017. zatražila Irska kako bi se dopustila primjena veće količine stajskoga gnojiva na zemljištu od one predviđene u stavku 2. drugom podstavku prvoj rečenici Priloga III. Direktivi 91/676/EEZ odobrava se u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Odluci.

⁽¹⁾ Odjel za poljoprivredu, hranu i pomorstvo, Irska.

⁽²⁾ Teagasc – tijelo za razvoj poljoprivrede i hrane, Irska.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „poljoprivredno gospodarstvo s travnjacima” znači gospodarstvo na kojemu je najmanje 80 % poljoprivredne površine dostupne za primjenu gnojiva prekriveno travom;
- (b) „pašne životinje” znači stoka (uz iznimku teladi za klanje), ovce, jeleni, koze i konji;
- (c) „trava” znači trajni ili privremeni travnjak (privremeni travnjak je onaj koji kao takav postoji manje od četiri godine);
- (d) „parcela” znači pojedinačno polje ili skupina polja koja su homogena s obzirom na poljoprivrednu kulturu, vrstu tla i praksu gnojidbe;
- (e) „plan gnojidbe” znači unaprijed provedeni izračun o planiranoj upotrebi i dostupnosti hranjivih tvari;
- (f) „račun gnojidbe” znači količina hranjivih tvari koja se temelji na stvarnoj upotrebi i potrošnji hranjivih tvari.

Članak 3.

Područje primjene

Ovo se odstupanje primjenjuje na poljoprivredna gospodarstva s travnjacima za koje je izdano odobrenje u skladu s člankom 4.

Članak 4.

Godišnji zahtjev i obveze

1. Poljoprivrednici na poljoprivrednim gospodarstvima s travnjacima mogu nadležnim tijelima podnijeti zahtjev za godišnje odobrenje za primjenu stajskoga gnojiva koje sadržava najviše 250 kg dušika po hektaru godišnje. Zahtjev sadržava izjavu da se poljoprivrednik na poljoprivrednim gospodarstvima s travnjacima podvrgava svim kontrolama propisanim u članku 9.
2. Pri podnošenju godišnjeg zahtjeva iz stavka 1. podnositelj zahtjeva se i pismeno obvezuje da će ispunjavati uvjete iz članka 6. i 7.

Članak 5.

Dodjela odobrenja

Odobrenja za primjenu količine stajskoga gnojiva koja sadržava najviše 250 kg dušika po hektaru godišnje dodjeljuju se u skladu s uvjetima iz članka 6. i 7.

Članak 6.

Primjena stajskog i ostalih gnojiva

1. Količina stajskoga gnojiva od pašnih životinja upotrijebljena u godini dana na tlu poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima, uključujući gnojivo koje životinje ostavljaju za sobom, ne smije premašivati količinu gnojiva koja sadržava 250 kg dušika po hektaru, u skladu s uvjetima iz stavaka od 2. do 8.
2. Ukupni unos dušika ne premašuje predviđene potrebe predmetnog usjeva za hranjivim tvarima niti najvišu dopuštenu količinu gnojiva koja se upotrebljava na određenom poljoprivrednom gospodarstvu i koja je utvrđena programom djelovanja za nitrata te se uzima u obzir količina dušika dobivena iz tla. Ukupna primjena dušika razlikuje se ovisno o prinosu i produktivnosti travnjaka.

3. Za svako poljoprivredno gospodarstvo s travnjacima treba pripremiti i voditi plan gnojidbe u kojemu se opisuju plodored na poljoprivrednom području i planirana primjena stajskog i ostalih gnojiva. Plan je na poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima dostupan za svaku kalendarsku godinu prije 1. ožujka te godine. Plan gnojidbe obuhvaća barem sljedeće:

- (a) plan plodoreda, u kojemu se navodi površina parcela s travom i parcela s drugim usjevima, uključujući skicu na kojoj je prikazana lokacija pojedinih parcela;
- (b) broj grla stoke na poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima, opis sustava nastambi i skladištenja gnojiva, uključujući kapacitet raspoloživog spremnika za gnojivo;
- (c) izračun dušika i fosfora iz gnojiva proizvedenog na poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima;
- (d) količinu, vrstu i karakteristike gnojiva otpremljenog s poljoprivrednoga gospodarstva s travnjacima ili dostavljenog na njega;
- (e) predviđene potrebe usjeva za dušikom i fosforom za svaku parcelu;
- (f) rezultate analize tla u pogledu stanja dušika i fosfora u tlu ako su dostupni;
- (g) svojstva gnojiva koje se namjerava koristiti;
- (h) izračun primjene dušika i fosfora iz gnojiva za svaku parcelu;
- (i) izračun primjene dušika i fosfora iz kemijskog i drugog gnojiva za svaku parcelu;

Plan gnojidbe revidira se u roku od najviše sedam dana nakon svake promjene u poljoprivrednoj praksi na poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima.

4. Računi gnojidbe, uključujući informacije o upravljanju unosima dušika i fosfora te o zbrinjavanju otpadne vode, pripremaju se i vode za svako poljoprivredno gospodarstvo s travnjacima. Podnose se nadležnom tijelu za svaku kalendarsku godinu do 31. ožujka sljedeće kalendarske godine.

5. Na svakom poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima provode se periodične analize dušika i fosfora u tlu.

Za svaku homogenu površinu poljoprivrednoga gospodarstva najmanje jednom u četiri godine provode se uzorkovanje i analiza plodoreda i karakteristika tla.

Provodi se najmanje jedna analiza na pet hektara poljoprivrednog zemljišta.

Rezultati analize dušika i fosfora u tlu dostupni su na poljoprivrednom gospodarstvu s travnjacima.

6. Stajsko gnojivo ne primjenjuje se u jesen prije sjetve trave.

7. Najmanje 50 % gnojovke proizvedene na poljoprivrednom gospodarstvu primjenjuje se do 15. lipnja. Za sve primjene gnojovke nakon 15. lipnja upotrebljava se oprema za primjenu gnojovke s niskim razinama emisija.

Članak 7.

Upravljanje zemljištem

1. Privremeni travnjaci oru se u proljeće.
2. Neovisno o vrsti tla, nakon oranja travnjaka odmah slijede usjevi s visokim stupnjem upijanja dušika.
3. Plodoredi ne uključuju mahunarke ili druge biljke koje vezuju atmosferski dušik. To se, međutim, ne primjenjuje na djetelinu na travnjacima gdje ona pokriva manje od 50 % površine i na druge mahunarke koje su podsijane s travom.

Članak 8.

Praćenje

1. Nadležna će se tijela pobrinuti za izradu i godišnje ažuriranje karata koje za svaki okrug prikazuju postotak poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima, životinja i poljoprivrednih zemljišta obuhvaćenih odobrenjima te karata o lokalnoj upotrebi zemljišta.
2. Nadležna tijela provode praćenje tla, površinskih voda i podzemnih voda te dostavljaju Komisiji podatke o koncentraciji dušika i fosfora u vodi iz tla, o mineralnom dušiku u profilu tla i o koncentraciji dušika u podzemnim i površinskim vodama, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja. Praćenje se provodi na zemljištu poljoprivrednoga gospodarstva i na poljoprivrednim područjima slijevanja koja su predmet nadzora. Mjesta praćenja reprezentativna su za osnovne vrste tla i intenzitet obrade, prakse gnojidbe te glavne usjeve.
3. Nadležna tijela provode pojačano praćenje voda na poljoprivrednim područjima slijevanja koja se nalaze u blizini najranjivijih vodnih tijela.
4. Nadležna tijela provode istraživanja o lokalnoj upotrebi zemljišta, plodoredima i poljoprivrednim praksama za poljoprivredna gospodarstva s travnjacima obuhvaćena odobrenjima.
5. Informacije i podaci prikupljeni analizom hranjivih tvari iz članka 6. stavka 5. i praćenjem iz stavka 2. ovog članka koriste se za izračune, na temelju modela, opsega gubitka nitrata i fosfora s poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima obuhvaćenih odobrenjima.

Članak 9.

Kontrole

1. Nadležna će se tijela pobrinuti da se svi zahtjevi za odobrenja podvrgnu upravnoj kontroli. Ako se kontrolom ustanovi da uvjeti iz članaka 6. i 7. neće biti ispunjeni, zahtjevi se odbijaju, a podnositelja zahtjeva se obavješćuje o razlozima za to.
2. Nadležna tijela uspostavljaju program inspekcija poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima na terenu koji se temelji na analizi rizika, rezultatima kontrola prethodnih godina i rezultatima općih nasumičnih kontrola primjene irskog zakonodavstva kojim se provodi Direktiva 91/676/EEZ. Inspekcijama na terenu provjerava se ispunjavanje uvjeta utvrđenih u člancima 6. i 7. ove Odluke te se obuhvaća najmanje 5 % poljoprivrednih gospodarstava za koja su izdana odobrenja.
3. Ako se provjerom ustanovi nepridržavanje ove Odluke, nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere kako bi se to ispravilo. Poljoprivrednike koji se ne pridržavaju članaka 6. i 7. novčano se kažnjava u skladu s nacionalnim propisima te ih se sljedeće godine može isključiti iz postupka dodjele odobrenja.
4. Nadležnim se tijelima dodjeljuju potrebne ovlasti i sredstva za provjeru ispunjavanja uvjeta za odobrenje koje se dodjeljuje u skladu s ovom Odlukom.

Članak 10.

Izveščivanje

Nadležna tijela svake godine najkasnije do 30. lipnja Komisiji podnose izvješće koje sadržava sljedeće informacije:

- (a) karte koje za svaki okrug prikazuju postotak poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima, životinja i poljoprivrednog zemljišta obuhvaćenih odobrenjima te karte o lokalnoj upotrebi tla, kako je navedeno u članku 8. stavku 1.;
- (b) rezultate praćenja podzemnih i površinskih voda u pogledu koncentracija nitrata, uključujući informacije o kretanjima u području voda, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja, te učinak odstupanja odobrenog u ovoj Odluci na kvalitetu vode, kako je navedeno u članku 8. stavku 2.;
- (c) rezultate praćenja tla u pogledu koncentracija dušika i fosfora u vodi iz tla te u pogledu mineralnog dušika u profilu tla, kako pod uvjetima odstupanja tako i pod uvjetima bez odstupanja, kako je navedeno u članku 8. stavku 2.;
- (d) sažetak i ocjenu podataka prikupljenih pojačanim praćenjem voda iz članka 8. stavka 3.;

- (e) rezultate istraživanja o lokalnoj upotrebi zemljišta, plodoredima, poljoprivrednim praksama iz članka 8. stavka 4.;
- (f) rezultate izračuna, na temelju modela, opsega gubitka nitrata i fosfora iz članka 8. stavka 5.;
- (g) ocjenu provedbe uvjeta za odobrenja na temelju rezultata administrativnih kontrola i inspekcija na terenu iz članka 9. stavaka 1. i 2.;
- (h) komparativnu analizu kontrola poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima u Irskoj obuhvaćenih odobrenjima i poljoprivrednih gospodarstava s travnjacima u Irskoj koja nisu obuhvaćena odobrenjima. Analiza sadržava podatke o godišnjim inspekcijama, administrativnim provjerama, poljoprivrednim inspekcijama u pogledu dogovora o višestrukoj sukladnosti i statistiku o nepridržavanju.

Članak 11.

Primjena

Ova se odluka primjenjuje u okviru irskog programa djelovanja kako je proveden *uredbama Europske Unije (o dobroj poljoprivrednoj praksi za zaštitu voda) iz 2017. (Zakonski instrument br. 605 iz 2017).*

Ova Odluka primjenjuje se do 31. prosinca 2021.

Članak 12.

Adresat

Ova je Odluka upućena Irskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. veljače 2018.

Za Komisiju
Karmenu VELLA
Član Komisije
